

درمان شوپنهاور

اروین د. یالوم

مترجم

سپیده حبیب

«آمیزه‌ی یالوم از فلسفه، آموزگاری، روانپزشکی و ادبیات، رمانی سرشار از اندیشه‌های نو، جذاب و دلنشین ساخته است.»
سن فرانسیسکو کرونیکل

«یالوم بافتی تردستانه پدید آورده: تارهایی از زندگینامه‌ی پرآشوب شوپنهاور را به دفاعیه‌های فلسفی از اپیکتتوس تا نیچه و نیز به جلسات بی‌وقفه‌ی رواندرمانی گره زده است.»

سیاتل تایمز

«داستانی درباره‌ی آخرین سال یک درمان گروهی و مناظره‌ای تکان‌دهنده درباره‌ی پایان زندگی که به زیبایی آراسته شده است.»
نقدهای کرکاس

«درمان شوپنهاور ارزش و محدودیت‌های درمان و نیز نقاط تلاقی فلسفه و روانشناسی را بررسی می‌کند.»

واشنگتن پست

«شورمندی یالوم مسری است و چیره‌دستی اش در ارائه‌ی خوانشی روشن و بی‌ابهام از اندیشه‌ها و نظریات پیچیده، او را به نابترین شکل ممکن، محظوظ خواندنگاش کرده است. او دقیقاً می‌داند چطور می‌شود داستان را جذاب و پرکشش تعریف کرد.»

لوس‌آنجلس تایمز

«دقیق و موشکاف. یالوم کتاب‌هایش را اغلب «رمان‌های آموزشی»

فصل ۲۰. نشانه‌های بدینی.....	۲۶۹
فصل ۲۱.....	۲۷۴
فصل ۲۲. زنان، شهوت، میل جنسی.....	۲۹۱
فصل ۲۳.....	۲۹۹
فصل ۲۴.....	۳۱۹
فصل ۲۵. جوهرتیغی‌ها، نابغه و رهنمود یک انسان‌گریز برای روابط انسانی ..	۳۲۳
فصل ۲۶.....	۳۳۱
فصل ۲۷.....	۳۵۲
فصل ۲۸. بدینی به مثابه شیوه‌ای برای زندگی.....	۳۵۸
فصل ۲۹.....	۳۶۵
فصل ۳۰.....	۳۸۵
فصل ۳۱. آرتور چگونه زیست	۳۹۱
فصل ۳۲.....	۴۰۰
فصل ۳۳. رنج، خشم، پایداری.....	۴۲۵
فصل ۳۴.....	۴۳۱
فصل ۳۵. خوددرمانی	۴۵۲
فصل ۳۶.....	۴۵۹
فصل ۳۷.....	۴۷۱
فصل ۳۸.....	۴۷۵
فصل ۳۹. سرانجام، شهرت.....	۴۹۳
فصل ۴۰.....	۵۰۰
فصل ۴۱. مرگ به سراغ آرتور شوپنهاور می‌آید.....	۵۱۸
فصل ۴۲. سه سال بعد.....	۵۲۶
یادداشت‌ها.....	۵۳۰
درباره‌ی کتاب: حکایت نوشتن درمان شوپنهاور از زبان نویسنده	۵۴۰

هر نفسی که فرو می‌بریم، مرگی را که مدام به ما دست اندازی می‌کند، پس می‌زند... در نهایت این مرگ است که باید پیروز شود زیرا از هنگام تولد، بخشی از سرنوشت ما شده و فقط مدت کوتاهی پیش از بلعیدن طعمه‌اش، با آن بازی می‌کند. با این همه، ما تا آنجا که ممکن است، با علاقه‌ی فراوان و دلواپسی زیاد به زندگی ادامه می‌دهیم، همان‌جور که تا آنجا که ممکن است طولانی‌تر در یک حباب صابون می‌دمیم تا بزرگ‌تر شود، گرچه با قطعیتی تمام می‌دانیم که خواهد ترکید.

فصل ۱

جولیوس^۱ به اندازه‌ی دیگران بلد بود درباره‌ی زندگی و مرگ موعظه کند. با رواقیونی که می‌گفتند: «ما به محض تولد مردن آغاز می‌کنیم» و با ایکور که می‌گفت: «آنجا که من هستم، مرگ نیست و

که می‌دونی، این وضع کاملاً خوش‌خیمه. برای همه‌مون اتفاق می‌افته؛ خودم هم داروی تیروئید می‌خورم.
 «آره، جولیوس، هیچ عضو ما از دست پیری فرار نمی‌کنه. علاوه بر تیروئیدت، غضروف زانوت هم داره سایده می‌شه، پیازهای مو هم دارن می‌میرن و مهره‌های کمری فوقاریات هم اون جور که قبلاً بودن، نیستن. دیگه اینکه، یکپارچگی پوست هم به‌وضوح از دست رفته. سلول‌های سطحی پوست عمرشون رو کردن. به این کراتوز^۱‌های روی گونه‌ها نگاه کن. این ضایعات مسطح قهوه‌ای رو می‌گم.» یک آینه‌ی کوچک به دست جولیوس داد تا خودش را در آن ببیند. «از بار قبلی که دیدمت، خیلی بیشتر شده‌اند. چقدر وقت رو توی آفتاب می‌گذردنی؟ اون جور که خواسته بودم، کلاه لبه‌پهن سرت می‌ذاری؟ ازت می‌خوام براشون به یه متخصص پوست مراجعه کنی. باب کینگ کارش خوبه. توی همین ساختمنون بغلیه. این هم شماره تلفنش. می‌شناسی اش؟»
 جولیوس سری تکان داد.

«می‌تونه اون بدقواره‌هاشو با یه قطره نیتروژن مایع بسوزونه. ماه پیش چندتا از صورت من برداشت. چیز مهمی نیست: پنج تا ده دقیقه طول می‌کشه. این روزا خیلی از متخصصای داخلی خودشون این کارو می‌کنن. علاوه بر اینا، یه ضایعه پشت هست که می‌خوام اونو ببینه: تو نمی‌تونی ببینیش؛ درست پایین کناره‌ی بیرونی کتف راسته. ظاهرش با بقیه فرق می‌کنه: رنگ و پراکندگی رنگدانه‌هاش متفاوته، کناره‌هاش هم واضح نیست. ممکنه هیچی نباشه ولی بذاریم اون نظر بده. باشه رفیق؟»

۱. زائدی سخت یا شاخی روی پوست بدن - م.

جولیوس به عقب بر می‌گشت، آن عبارت را، آن لحظه‌ی غریب و نامتعارف را به عنوان لحظه‌ای می‌دید که زندگی بی‌غم و آسوده به پایان رسید و مرگ - دشمن تا آن زمان نامرنی - با تمامی واقعیت هراس‌انگیزش جسمیت یافت. مرگ آمده بود که بماند، دیگر از کنارش نمی‌رفت و همه‌ی وحشتی که در پی‌اش آمد، پی‌نوشت‌هایی قابل‌پیش‌بینی بود.

باب کینگ - مانند بسیاری از پزشکان سن‌فرانسیسکو - سال‌ها پیش بیمار جولیوس بود. جولیوس برای سی سال بر جامعه‌ی روان‌پزشکی فرمانروایی می‌کرد. در مقامش به عنوان استاد دانشگاه کالیفرنیا، انبوهی از دانشجویان را آموزش داده بود و پنج سال پیش، رئیس انجمن روان‌پزشکی آمریکا شده بود.

به چه شهرت داشت؟ بدون ذره‌ای اغراق دکتر دکترها بود. درمانگری که آخرین مشکل‌گشای همه بود، جادوگری زبردست و توانا که برای کمک به یمار هر آن‌چه از دستش بر می‌آمد، انجام می‌داد. و به همین دلیل بود که باب کینگ ده سال پیش برای درمان اعتیاد طولانی مدت‌ش به ویکودین^۱ (داروی انتخابی پزشکان معتاد چون به راحتی در دسترس است) از جولیوس مشورت خواسته بود. آن موقع کینگ در وضعیت بدی بود. نیازش به ویکودین بیش از حد بالا رفته بود: زندگی زناشویی اش به مخاطره افتاده بود، حرفه‌اش صدمه دیده بود و مجبور بود هر شب برای خواب از این ماده استفاده کند.

باب سعی کرده بود وارد درمان شود ولی همه‌ی درها به رویش بسته بود. همه‌ی درمانگرانی که از آن‌ها مشاوره خواسته بود، اصرار داشتند به یک برنامه‌ی نتوانی پزشکان بیمار وارد شود، برنامه‌ای که باب در برابر ش مقاومت می‌کرد چون از اینکه حریم خصوصی اش با ورود به یک درمان گروهی متشکل از پزشکان معتاد صدمه ببیند، بیزار بود. درمانگران تسلیم

آن موقع کینگ در وضعیت بدی بود. نیازش به ویکودین بیش از حد بالا رفته بود؛ زندگی زناشویی‌اش به مخاطره افتاده بود، حرفه‌اش صدمه دیده بود و مجبور بود هرشب برای خواب از این ماده استفاده کند.

باب سعی کرده بود وارد درمان شود ولی همه‌ی درها به رویش بسته بود. همه‌ی درمانگرانی که از آن‌ها مشاوره خواسته بود، اصرار داشتند به یک برنامه‌ی نتوانی پزشکان بیمار وارد شود، برنامه‌ای که باب در برابر شر مقاومت می‌کرد چون از اینکه حریم خصوصی‌اش با ورود به یک درمان گروهی متشکل از پزشکان معتقد صدمه ببیند، بیزار بود. درمانگران تسلیم نمی‌شدند. اگر حاضر می‌شدند پزشک معتقد شاغلی را بدون استفاده از برنامه‌های نتوانی رسمی درمان کنند، خود را در معرض مجازات‌های شورای پزشکی یا شکایات خصوصی قرار می‌دادند (مثلاً اگر پزشک بیمار در قضایت درمانی بیمارش مرتكب خطای شد).

پیش از ترک حرفه و درخواست مرخصی برای رفتن به یک شهر دیگر برای دریافت درمان به صورت ناشناس، به عنوان آخرین چاره به جولیوس متولّ شد؛ او هم خطر را پذیرفت و به باب کینگ اعتماد کرد تا به تنها‌ی ویکودین را ترک کند. و با اینکه درمان دشوار بود - همان‌طور که در مورد همه‌ی معتقدان همین جور است - جولیوس باب را به مدت سه‌سال و بدون کمک‌گرفتن از برنامه‌ی نتوانی درمان کرد. و این یکی از آن رازهایی بود که هر روان‌پزشکی دارد: یک موفقیت درمانی که به‌هیچ‌وجه نمی‌شود از آن حرف زد یا مطلبی درباره‌اش منتشر کرد.

جولیوس بعد از بیرون آمدن از مطب متخصص داخلی، در ماشینش نشست. قلبش آن قدر محکم می‌زد که انگار ماشین را

«ممکنه هیچی نباشه ولی بذاریم اون نظر بده.» جولیوس فشار روانی و تظاهر به بی‌خیالی را در صدای هرب حس کرد. اشتباه نمی‌کرد؛ وقتی یک دکتر عبارت «رنگ و پراکندگی رنگدانه‌هاش متفاوته، کناره‌هاش هم واضح نیست» را در صحبت با دکتر دیگری به کار می‌برد، شکی نیست که دلیلی برای هشدار داشته است. این رمز امکان وجود ملانوم^۱ بود و حالا که جولیوس به عقب برمی‌گشت، آن عبارت را، آن لحظه‌ی غریب و نامتعارف را به عنوان لحظه‌ای می‌دید که زندگی بی‌غم و آسوده به پایان رسید و مرگ - دشمن تا آن زمان نامرئی - با تمامی واقعیت هراس‌انگیزش جسمیت یافت. مرگ آمده بود که بماند، دیگر از کنارش نمی‌رفت و همه‌ی وحشتی که در پی‌اش آمد، پی‌نوشت‌هایی قابل‌پیش‌بینی بود.

باب کینگ - مانند بسیاری از پزشکان سن فرانسیسکو - سال‌ها پیش بیمار جولیوس بود. جولیوس برای سی سال بر جامعه‌ی روان‌پزشکی فرمانروایی می‌کرد. در مقامش به عنوان استاد دانشگاه کالیفرنیا، انبوهی از دانشجویان را آموزش داده بود و پنج سال پیش، رئیس انجمن روان‌پزشکی امریکا شده بود.

به چه شهرت داشت؟ بدون ذره‌ای اغراق دکتر دکترها بود. درمانگری که آخرین مشکل‌گشای همه بود، جادوگری زبردست و توانا که برای کمک به بیمار هر آنچه از دستش برمی‌آمد، انجام می‌داد. و به همین دلیل بود که باب کینگ ده سال پیش برای درمان اعتیاد طولانی مدتیش به ویکودین^۲ (داروی انتخابی پزشکان معتقد چون به راحتی در دسترس است) از جولیوس مشورت خواسته بود.

۱. یکی از انواع سرطان پوست - م.

2. Vicodin

باب در حالی که خطکش کوچکی کنارش می‌گذاشت، ادامه داد: «کمی کوچکتر از یک سانتی‌متره. مطمئن قانون کلی درماتولوژی^۱ رو از دوره‌ی دانشکده‌ی پزشکی یادته». جولیوس حرفش را قطع کرد: «من علامت‌های اختصاری درماتولوژی رو از دانشکده‌ی پزشکی یادم نیست. فکر کن با یه غیرحرفه‌ای طرفی.»

«خیلی خب. A برای ABCD (عدم تقارن): اینجا رو ببین.» مداد را روی بخش‌هایی از ضایعه حرکت داد. «مثل بقیه‌ی اینا کاملاً گرد نیست: اینو بین و اینو.» به دو خال کوچک مجاور اشاره کرد.

جولیوس سعی کرد با یک نفس عمیق از فشار روانی اش کم کند.

B برای Borders (کناره‌ها): حالا اینجا رو نگاه کن. می‌دونم دیدنش سخته.» باب دوباره به ضایعه‌ی پایین کتف اشاره کرد. «بین کناره‌های فوقانی چقدر واضحه، ولی کناره‌ی داخلی اش نامشخصه و در پوست اطرافش محو شده. C برای Coloration (رنگ). اینجا، این طرفس قهوه‌ای روشن‌هه. اگه با ذره‌بین بزرگش کنم، یه نقطه‌ی قرمز می‌بینم، چند تا سیاه و حتا شاید چند تا خاکستری. D برای Diameter (قطر)؛ همون جور که گفتم شاید هفت‌هشت میلی‌متر. این اندازه‌ی خوبیه، ولی نمی‌تونیم بگیم چند وقته اینجاست، منظورم اینه که نمی‌شه سرعت رشدش رو حدس زد. هرب کاتس می‌گه در معاینه‌ی سال پیش اینجا نبوده. و بالاخره، زیر ذره‌بین شکی نیست که مرکزش زخمی‌یه.»

۱. بخشی از دانش پزشکی مرتبط با بیماری‌های پوست - م.

می‌لرزاند. نفس عمیقی کشید تا بر وحشت فزاینده‌اش چیره شود، بعد یکی دیگر و یکی دیگر؛ تلفن همراهش را درآورد و با دستان لرزان به باب کینگ تلفن زد و یک وقت اضطراری گرفت. صبح روز بعد، باب همین جور که داشت با یک ذره‌بین بزرگ پشت جولیوس را وارسی می‌کرد گفت: «ازش خوشم نمی‌یاد. بیا، می‌خوام خودت هم نگاهش کنم؛ با دو تا آینه می‌شه این کارو کرد.»

باب او را روبروی آینه‌ی دیواری نشاند و یک آینه‌ی دستی بزرگ را به طرف خال گرفت. جولیوس از درون آینه نگاهی به متخصص پوست انداخت: موطلابی، سرخ‌وسفید با عینک شیشه‌کلتفتی که بر بینی درازش نشسته بود: یادش آمد باب گفته بود در کودکی، بچه‌های دیگر مسخره‌اش می‌کردند و او را «دماغ خیاری» صدا می‌زدند. در این ده سال زیاد فرق نکرده بود. هول و عجول به نظر می‌آمد، درست مثل همان موقعی که بیمار جولیوس بود و همیشه هن‌کنان و نفس‌زنان چند دقیقه دیر می‌رسید. هروقت باب با عجله وارد مطب می‌شد آن ترجیع‌بند خرگوش سفید به ذهن خطرور می‌کرد که: «دیرم شده، دیرم شده، برای یه قرار مهم دیرم شده». کمی چاق شده بود ولی به اندازه‌ی قبل کوتاه بود. درست شبیه یک متخصص پوست. کی تا حالا یک متخصص پوست بلندقد دیده؟ بعد جولیوس به چشمانش نگاه کرد - اوه، اوه، چشمانش دلوپسند - مردمک‌ها گشاده شده‌اند.

جولیوس از آینه به جایی نگاه کرد که باب داشت با یک مداد پاک‌کن دار نشان می‌داد: «اینجاست. این خال مسطح زیر شانه‌ی راست، پایین کتف. می‌بینی اش؟»

جولیوس سری تکان داد.